

Orthopedagogiek: praktijk, onderzoek en beleid (H001861)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2024-2025

A (semester 2)	Nederlands	Gent	groepswerk hoorcollege werkcollege
----------------	------------	------	--

Lesgevers in academiejaar 2024-2025

Vanderplasschen, Wouter	PP10	Verantwoordelijk lesgever
Morisse, Filip	PP10	Medelesgever
Naert, Jan	PP10	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

	stptn	aanbodsessie
Bachelor of Science in de pedagogische wetenschappen (afstudeerrichting klinische orthopedagogiek en Disability Studies)	5	A
Bachelor of Science in de pedagogische wetenschappen (afstudeerrichting pedagogiek en onderwijskunde)	5	A
Bachelor of Science in de pedagogische wetenschappen (afstudeerrichting sociale agogiek)	5	A
Bachelor of Science in de pedagogische wetenschappen (gemeenschappelijk gedeelte)	5	A
Vorbereidingsprogramma tot Master of Science in de pedagogische wetenschappen (afstudeerrichting klinische orthopedagogiek en Disability Studies)	5	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Orthopedagogische werkvelden, zorgorganisatie, participatie, deinstitutionalisering, kwaliteitszorg, wetenschappelijk onderzoek.

Situering

Dit opleidingsonderdeel maakt deel uit van de praktijklijn in de opleiding en heeft als doel om de student wegwijs te maken in de bestaande structuren en recente evoluties en uitdagingen binnen de orthopedagogische werkvelden in Vlaanderen, op vlak van praktijk, onderzoek en beleid. Het opleidingsonderdeel bouwt mee aan de competenties die nodig zijn voor het instappen in de orthopedagogische praktijk.

Inhoud

- In dit opleidingsonderdeel komen volgende onderwerpen aan bod:
- De historische en maatschappelijke situering en studie van de organisatie van de voornaamste orthopedagogische werkvelden:
    - 1 opvang, begeleiding en ondersteuning voor personen met een fysieke, verstandelijke of andere vorm van beperking;
    - 2 preventie en hulpverlening in situaties van verontrusting in het kader van de gespecialiseerde jeugdhulp;
    - 3 het onderwijs voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften;
    - 4 preventie, diagnostiek, begeleiding en behandeling binnen de geestelijke gezondheidszorg
    - 5 de geïntegreerde organisatie van de Vlaamse jeugdhulpverlening (Integrale Jeugdhulp).
  - Kenmerkende en belangrijke maatschappelijke evoluties binnen en over de

verschillende sectoren heen zoals deinstitutionalisering, vermaatschappelijking van de zorg, pleegzorg, participatie en inclusie, het kwaliteitsdenken, zorg op maat, outreaching, kwaliteit van leven, nulde en eerstelijnszorg, zorgcircuits... Hierbij is er zowel aandacht voor het beleidskader van de overheid en het praktijkperspectief van zorgorganisaties en -gebruikers als voor wetenschappelijk onderzoek m.b.t. deze fenomenen.

- Assessment van de wensen, noden en verwachtingen van jongvolwassen hulp- en zorggebruikers en kennismaking met de orthopedagogische praktijk gebeurt via excursies en een uitgebreid vraaggesprek met iemand met een ondersteuningsnood.

Begincompetenties

Dit opleidingsonderdeel bouwt verder op
Orthopedagogiek en Disability Studies

Eindcompetenties

- 1 De grondmechanismen van de orthopedagogische werkvelden (zowel residentiële, ambulante als inclusieve werkvormen) analyseren en in relatie brengen met de historische, maatschappelijke, politieke en juridische context.
- 2 Gefundeerd redeneren en argumenteren over pedagogische theorie, praktijk en beleid.
- 3 Pedagogische theorie, praktijk en beleid maatschappelijk situeren.
- 4 Pedagogische interventies en voorzieningen situeren in een beleidscontext.
- 5 Pedagogische interventies en voorzieningen situeren in een maatschappelijke, historische, culturele en juridische context.
- 6 Theoretische en empirische kennis (bronnenmateriaal) zoeken en selecteren in functie van een pedagogische vraagstelling of handelingssituatie.
- 7 Over (kwetsbare, complexe) opvoedings- en leefsituaties reflecteren en deze analyseren met behulp van de voor het orthopedagogisch handelen belangrijke diagnostische en klinische methoden en technieken.
- 8 Onderscheid kunnen maken tussen aanbod- en vraaggestuurde zorg en het perspectief van zorggebruikers en hun omgeving kunnen innemen.

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Groepswerk, Werkcollege, Excursie, Hoorcollege

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Combinatie van hoor- en werkcolleges, waarin studenten voorbereid worden op kennismaking met de praktijk. Via een excursie en diepte-interview krijgen studenten zicht op diverse ondersteuningsnoden en maken ze kennis met de orthopedagogische praktijk, die via een groepsopdracht verder uitgewerkt wordt. Dit opleidingsonderdeel gaat uit van verantwoord gebruik van generatieve artificiële intelligentie (GAI). Tijdens de lessenreeks wordt toegelicht wat hieronder verstaan wordt.

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: Orthopedagogische werkvelden in beweging: recente evoluties en veranderingen in Vlaanderen

Richtprijs: € 35

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Auteur : Vanderplasschen, W., Vandeveld, S., Van Damme, L., Claes, C., & De Pauw, S.

ISBN : 978-9-04413-526-8

Aantal pagina's : 365

Beschikbaar in de bibliotheek : Ja

Beschikbaar via studentenvereniging : Ja

Gebruik en levensduur binnen het opleidingsonderdeel : regelmatig

Gebruik en levensduur binnen de opleiding : regelmatig
Gebruik en levensduur na de opleiding : af en toe

Referenties

Zie referentielijst in handboek "Orthopedagogische werkvelden in beweging. Recente evoluties en veranderingen in Vlaanderen" + websites van volgende organisaties:

- <https://www.vaph.be/>
- <https://www.opgroeien.be/>
- <https://www.onderwijs.vlaanderen.be/naar-een-decreet-leersteun-voor-leerlingen-met-specifieke-onderwijsbehoeften>
- <https://www.vlaanderen.be/gezondheid-en-welzijn/gezondheid/psychische-gezondheid>
- <https://www.vlaanderen.be/integrale-jeugdhulpverlening>

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

- interactieve ondersteuning via Ufora
- op afspraak (via email, MS Teams)

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Peer en/of self assessment, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Niet-periodegebonden evaluatie:

Beoordeling van het groepswerk op basis van het groepsverslag en de individuele reflectie

Periodegebonden evaluatie:

Schriftelijke evaluatie met open en gesloten vragen.

Voor de niet-periodegebonden evaluatie is er een alternatieve tweede examenkans voorzien. Het groepswerk kan vervangen worden door een individuele taak.

Feedback bij niet-periodegebonden evaluatie: algemene feedback en geïndividualiseerde feedback per groep via Ufora.

M.b.t. de periodegebonden evaluatie is er feedback op de via Ufora aangekondigde feedbackdag

Eindscoreberekening

Het eindcijfer is het gewogen gemiddelde van de twee verschillende onderdelen. De periodegebonden evaluatie telt voor 70% van de punten en de niet-periodegebonden evaluatie voor 30%. Wanneer men minder dan 9/20 heeft voor minstens één van de onderdelen kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien de gewogen eindscore toch een cijfer van tien of meer op twintig zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-geslaagd cijfer (nl. 9/20).

Deelresultaten waarop de student minstens de helft van de punten verworven heeft, kunnen overgedragen worden naar een volgende examenperiode binnen hetzelfde academiejaar. Deelresultaten worden nooit afgerond.

Wanneer men niet deelneemt aan de evaluatie van één of meer onderdelen kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel en wordt het eindcijfer teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (7/20) indien het eindcijfer hoger ligt.

Faciliteiten voor werkstudenten

In samenspraak tussen lesgever en student.